

Viziunea Greenpeace pentru pădurile României

GREENPEACE | Februarie 2016

Pădurea nu e chereștea, fauna nu e vânat iar noi nu suntem puțini¹

Pădurile sunt esențiale pentru viața oamenilor. Sănătatea umanității pe termen lung și sănătatea ecosistemelor de care depindem au nevoie de păduri mai numeroase și mai bune decât cele existente astăzi. Trebuie să acționăm acum pentru a ne asigura că pădurile își pot împlini în continuare rolul central în stabilizarea climei Pământului, în reglarea circuitului apei și de adăpostire a celor mai multe dintre speciile terestre, inclusiv a oamenilor.

Pârâu în Parcul Național Retezat

¹ Alex Găvan, activist de mediu și alpinist de mare altitudine

Viziunea Greenpeace pentru pădurile României

Greenpeace România activează pentru protejarea și administrarea responsabilă a pădurilor, deoarece suntem convinși că fără păduri sănătoase și prospere Pământul nu poate susține viața.

Pădurile sunt o comoară a biodiversității, adăpostind aproximativ două treimi din toate speciile de uscat din lume, multe dintre acestea din ce în ce mai amenințate cu dispariția. Importanța pădurilor se întinde însă mult dincolo de limitele lor. Pădurile ajută la reglarea climei planetei pentru că ele înmagazinează aproape 450 de miliarde de tone de carbon – adică de 50 de ori totalul emisiilor anuale de gaze cu efect de seră provenite din combustibilii fosili. Distrugerea pădurilor este responsabilă de producerea unei cincimi din totalul gazelor cu efect de seră din lume – mai mult decât toate avioanele, autovehiculele, vapoarele și trenurile de pe planetă la un loc. De asemenea, pădurile reglează ciclul apei în natură, astfel încât depindem de ele pentru a avea apă de băut și pentru a ne cultiva hrana.

Până în prezent, 80% la sută din pădurile lumii au fost degradate sau distruse. Trebuie să protejăm ceea ce a rămas din aceste ecosisteme extraordinare, mai ales ultimele peisaje forestiere intacte. Mai puțin de 2% din suprafața Europei a rămas neafectată de impactul activităților umane. Cele mai mari suprafețe de păduri

primare din zona temperată se găsesc în Carpații românești. Acestea adăpostesc floră și faună unice (33.000 de specii), cea mai mare populație de urși din Europa, specii rare și endemice și carnivore mari, precum râsul sau lupul.

Prin natura sa, România este o țară a fagilor, având cele mai întinse păduri virgine de fag din Europa. Unicitatea acestor ecosisteme a fost recunoscută prin acordarea statutului de patrimoniu mondial UNESCO pădurilor de fag din Slovacia, Ucraina și Germania. Opt păduri primare de fag din România vor fi de asemenea înscrise ca situri UNESCO, completându-se astfel o prețioasă moștenire naturală europeană.

Pădurile din România adăpostesc cea mai mare populație de urși din Europa

Viziunea Greenpeace pentru pădurile României

Cu toate acestea, pădurile din România sunt amenințate: tăieri ilegale, practici forestiere iresponsabile, tăieri la ras inclusiv în zone protejate, tăieri în pășunile împădurite, o legislație slabă și o proastă aplicare a legii au dus la pierderea și degradarea pădurii. Situația actuală servește intereselor câtorva, sacrificând interesele întregii societăți românești. Folosirea eficientă a pădurii din perspectivă economică – cu respectarea valorii ei ecologice – și distribuția echitabilă a beneficiilor derivate către întreaga societate românească sunt împiedicate de corupția generalizată. Susținem că, în schimb, pădurile din România trebuie protejate, gestionate responsabil, dezvoltate și perpetuate, cu scopul de a întreține și

Păduri în apropiere de satul Drumul Carului, județul Brașov

îmbunătăți multiplele servicii pe care aceasta le oferă, contribuind astfel la satisfacerea nevoilor de mediu, sociale și economice ale societății.

► Astfel, pentru viitorul pădurilor României Greenpeace propune:

- A. crearea unei ample rețele de zone protejate;**
- B. implementarea unei silviculturi responsabile pentru asigurarea unui ecosistem forestier cât mai apropiat de cel natural;**
- C. procesarea locală și superioară a lemnului, precum și consumul responsabil de produse forestiere.**

A. Zonele protejate

Greenpeace promovează înființarea unei rețele consistente de arii protejate, care să includă zone de strictă protecție pentru a permite desfășurarea proceselor naturale și care să prevadă coridoare și zone-tampon.

Aceasta înseamnă:

1. Protejarea strictă și permanentă a tuturor pădurilor primare rămase și a Pădurilor cu Valoare Ridică de Conservare (PVRC).²

² Valoarea ridicată de conservare este dată de biodiversitate, rolul antierozional, caracterul de pădure primară sau cvasi-virgină, rolul pădurii în păstrarea identității culturale și de asigurare a mijloacelor de trai pentru comunitățile locale etc.

Viziunea Greenpeace pentru pădurile României

2. Asigurarea ocrotirii reale pentru ariile protejate și a unei administrări responsabile bazate pe o abordare axată pe conservarea și dezvoltarea biodiversității. Toate ariile protejate trebuie să fie administrate de organisme auditate pe baza unor planuri de management care să monitorizeze și să evalueze progresul către obiectivele de conservare.
3. Stabilirea unor zone de »intervenție zero« în toate ariile protejate – inclusiv în siturile Natura 2000 – care să constituie o rețea de zone strict protejate unde procesele naturale să se poată desfășura fără intervenție umană. Aceasta presupune că tăierea arborilor, vânătoarea sau oricare altă intervenție umană este interzisă. Pădurile aflate în proprietatea statului, care servesc în special bunăstării întregii societăți, ar trebui să stabilească zone de protecție strictă pe cel puțin 10% din suprafață. Pentru a reduce la minimum influențele externe, aceste zone ar trebui să fie, în mod ideal, de cel puțin 1.000 de hectare.
4. Realizarea unor coridoare ecologice care să lege zonele centrale, zonele-tampon din jurul acestora și a coridoarelor, astfel încât acestea să acționeze drept scut împotriva posibilelor influențe negative externe.
5. Implementarea unor acțiuni ferme pentru eradicarea tăierilor ilegale de arbori, atât în zonele protejate cât și în afara lor.
6. Dezvoltarea unor soluții de administrare a ariilor protejate

- centrate pe comunitate în vederea medierii între drepturile de proprietate și folosință a terenurilor comunitățile locale și obiectivele de conservare a biodiversității.
7. Construirea unui sistem funcțional de plăți pentru serviciile de mediu furnizate de păduri – pornind de la nivel local către unul global - de exemplu prin finanțarea ariilor protejate, mai ales prin plăți compensatorii pentru pădurile proprietate privată individuală sau obștească.

Gater în satul Măguri, județul Cluj

B. Administrarea responsabilă a pădurii

Viziunea Greenpeace România pentru silvicultură se bazează pe ideea că pădurile sunt ecosisteme vii și complexe și că nu va fi vreodată posibil să descriem, explicăm sau să evaluăm cu adevărat structura, dinamica și funcțiile pădurii. De aceea silvicultura ar trebui să promoveze sănătatea ecologică a pădurii. Doar un sistem forestier sănătos asigură beneficii economice și poate satisface

nevoile sociale și culturale. Aceasta înseamnă că administrarea pădurilor, din perspectiva Greenpeace, trebuie să reflecte următoarele principii:

1. Principiul ecologic:

A. Aproape de Natură: administrarea pădurilor va urma îndeaproape condițiile naturale. Astfel, toate activitățile silvice urmează structurile și dinamica naturală a pădurii. Gestionarea pădurii sprijină compoziția, structura și funcțiile asocierilor locale naturale de specii, de vreme ce acestea reprezintă cel mai adaptat ecosistem, rezultat în urma milioane de ani de selecție naturală și evoluție. Acestea caracterizează diversitatea naturală și biologică a unei zone, reflectând condițiile de mediu trecute și actuale.

B. Capacitatea: rata folosirii și mai ales rata de recoltare a lemnului va fi substanțial sub capacitatea naturală de regenerare a pădurii, pentru a permite refacerea rezervelor de carbon și a biodiversității. Cotele de recoltare trebuie adaptate la productivitatea ecosistemului dat și vor respecta întotdeauna sănătatea și capacitatea naturală a pădurilor.

C. Principiul precauției: practicile de management trebuie reduse la strictul necesar și se vor aplica doar acele măsuri de gestionare

Viziunea Greenpeace pentru pădurile României

cu impact negativ minim asupra ecosistemului forestier. Susținem această abordare deoarece credem că practicile silvice curente supun ecosistemul la stres, ceea ce poate provoca dezechilibre sau chiar colapsul ecosistemului. Mai mult, această abordare reflectă principiul precauției, așa cum a fost acesta definit în Declarația de la Rio pentru Mediu și Dezvoltare.³

Pentru a putea asigura respectarea principiilor de mai sus, este nevoie ca planurile de management să fie implementate, evaluate și actualizate potrivit rezultatelor procesului de monitorizare, promovând astfel un management adaptativ. Planurile de management trebuie să cuprindă un rezumat pe înțelesul tuturor, care să fie disponibil public.

2. Principiul social:

Pădurile vor fi administrate într-o astfel de manieră încât să acopere cererea de lemn și alte produse forestiere pentru populația rurală, iar sectorul forestier va oferi locuri de muncă și va fi o sursă de venituri pentru populația rurală. Operațiunile silvice vor menține sau îmbunătăți bunăstarea socio-economică a comunităților locale și a muncitorilor forestieri. Astfel, producția și prelucrarea de cherestea trebuie să se facă la nivel local pentru a maximiza beneficiile pentru comunitățile locale. Guvernul

român trebuie să creeze stimulente economice – în limita cadrului legislativ al UE – astfel încât procesarea lemnului la nivel local, la scară mică, să nu piardă în fața mării industrii a lemnului.

Drepturile oamenilor și ale comunităților locale asupra proprietății și folosinței terenurilor și a resurselor trebuie respectate. Politicile silvice trebuie să sprijine identitatea și cultura comunităților locale, indiferent de natura proprietății pădurii.

Pădurea primară Glodeasa, județul Prahova

³ <http://www.unep.org/Documents.multilingual/Default.asp?DocumentID=78&ArticleID=1163>

Păduri lângă satul Drumul Carului, județul Brașov

3. Principiul Economic:

Respectând principiile ecologic și social, sectorul forestier trebuie să își propună să acopere cererea națională de lemn și produse forestiere, să maximizeze valoarea adăugată și să contribuie la dezvoltarea rurală prin procesarea locală și superioară a acestor produse. Astfel, exportul de buștean nu este benefic și nu trebuie permis. Operațiunile silvice trebuie să respecte și să se supună tuturor legilor, reglementărilor, tratatelor, convențiilor și acordurilor.

Aplicarea legii pentru combaterea delictelor silvice este o prioritate absolută.

4. Principiul multifuncțional

Pădurile trebuie gestionate ca parte integrantă a dezvoltării responsabile a întregii țări, armonizând funcțiile ecologice, sociale, economice și alte funcții relevante ale pădurii. Această abordare se aplică în particular, dar nu exclusiv, în cazul pădurilor cu rol principal de protecție. În ceea ce privește pășunile împădurite, se va încuraja ca folosirea pentru pășunat să fie redusă la minimumul necesar, pentru a se permite astfel creșterea suprafeței pe care pădurea își poate urma procesul natural de dezvoltare.

Astfel, practicile de management trebuie să mențină și să îmbunătățească pe termen lung beneficiile de mediu, sociale, economice și culturale ale pădurii, dar și să mențină sau să refacă ecosistemul, biodiversitatea, resursele și peisajele.

5. Principiul transparenței:

Consultarea tuturor factorilor interesați este o precondiție a administrării responsabile a pădurii. Toate activitățile relevante din sectorul forestier trebuie să fie planificate și implementate în urma consultării cu actorii relevanți, cu experții și cu publicul interesat.

Principiile de mai sus conduc la următoarele practici de management silvic:

1. Se vor efectua doar tăieri de arbori individuali, astfel încât deschiderea rezultată la nivelul coronamentului să fie de maximum 0,3 ha.
2. Regenerarea pădurii se face în principal prin regenerare naturală.
3. Cel puțin 10 % dintre copaci rămân în pădure ca arbori-habitat și arbori morți pentru a contribui la susținerea unui ecosistem funcțional și diversificat. În cazul în care în zonă există păduri primare, structura acestora va furniza indici în privința numărului și compoziției arborilor din pădurile gestionate.
4. Se vor folosi numai tehnici și proceduri ne-invazive pentru a evita afectarea ecosistemului forestier.
5. Construirea și întreținerea drumurilor forestiere și ale liniilor de transport al lemnului se limitează la nevoile reale, și se vor executa în așa fel încât să nu afecteze negativ solul, pădurea și peisajul.
6. În zonele protejate împăduririle trebuie să constituie o excepție și să fie făcute doar cu specii autohtone.
7. În zonele unde este nevoie de refacerea pădurii, de reîmpădurire și împădurire, plantările trebuie făcute astfel încât să (re-) stabilească ecosistemul natural local.
8. Acolo unde pădurile de fag sau cele mixte au fost înlocuite în ultimul secol cu păduri de molid, amenajamentele silvice trebuie să prevadă revenirea la compoziția inițială a pădurii.
9. În 10 % din suprafața fiecărei unități de producție forestieră nu vor avea loc nici un fel de intervenții, astfel încât să se creeze o rețea de »zone de referință«. Aceste zone sunt reprezentative pentru compoziția naturală și dominantă a pădurilor din zonă. Mărimea unei asemenea zone reprezentative este recomandat să fie de minimum 100 de hectare. Acestea vor servi ca zone de studiu, unde procesele naturale vor fi observate și documentate pentru a fi comparate cu procesele din pădurile administrate. Astfel, aceste zone servesc în mod explicit drept referință, fiind folosite în scop studierii și nu trebuie confundate cu zonele de protecție strictă selectate în principal în scopuri de protecție a naturii (vezi A – Zone Protejate).

Aceste principii nu permit următoarele tipuri de practici silvice:

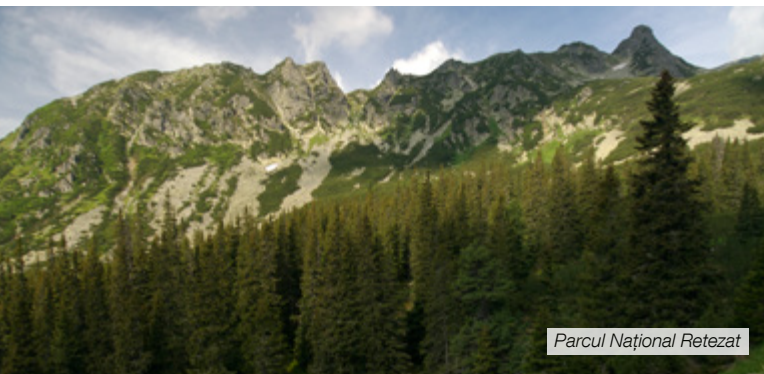
1. tăieri rase,
2. monoculturi,
3. introducerea de specii exotice de arbori,
4. aplicarea de pesticide și îngrășăminte,
5. degradarea solului prin compactare, arat, etc.,
6. defrișarea unei zone sau arderea biomasei,

Viziunea Greenpeace pentru pădurile României

7. asanarea zonelor umede,
8. activități perturbatoare în timpul perioadelor sensibile din punct de vedere ecologic.

C. Produsele forestiere și consumul

Greenpeace recunoaște valoarea economică a lemnului, în cadrul dezvoltării responsabile, rolul și relevanța acestuia ca material ecologic și regenerabil. Cu toate acestea, risipa de produse forestiere la nivel global conduce la continua distrugere a pădurilor într-un ritm de milioane de hectare în fiecare an. Principalele motive

care stau la baza distrugerii și degradării pădurii, provocând tăieri ilegale de arbori la scară mare, sunt atât practicile forestiere iresponsabile, cât și slaba aplicare a legii.

Mai mult, luând în considerare că pădurile cresc și se refac lent, lemnul pe care îl produc trebuie să fie privit ca o resursă naturală valoroasă dar limitată, ce trebuie tratată în consecință.

Astfel, Greenpeace susține următoarele:

1. Lemnul și produsele forestiere nu trebuie irosite, ci folosite cu responsabilitate și în mod cât mai eficient – de la hârtie și lemn de foc până la materiale de construcții și mobilă.
2. Fabricarea produselor din lemn de calitate înaltă și durabile trebuie să aibă prioritate în fața celor cu durată scurtă de viață sau de unică folosință.
3. Trebuie încurajat consumul responsabil de produse forestiere și reciclarea acestora printr-un program la nivel național.
4. Companiile care procesează și comercializează produse derivate din lemn trebuie să își verifice lanțurile de aprovizionare pentru a se asigura că nu contribuie la distrugerea pădurii.

Date și cifre

- ▶ Astăzi, conform Inventarului Forestier Național, pădurile ocupă în România doar 28.95% din suprafața țării (6.90 milioane de hectare)⁴, cu mult sub media țărilor din UE de 32,4%⁵.
- ▶ Cea mai recentă analiză Greenpeace arată o medie de 62 de cazuri de tăieri ilegale de arbori identificate zilnic, în 2013 și 2014⁶, rată în creștere față de nivelul din 2009–2011 când au fost raportate 28 de cazuri pe zi și față de 2012, când erau raportate 50 de cazuri pe zi⁷.
- ▶ Pădurile României adăpostesc peste 33.000 de specii de animale, inclusiv carnivore mari, precum lupul și râsul, jumătate din populația de urs brun a Europei, 3.600 de specii de plante, 300 de specii de păsări migratoare și ne-migratoare, inclusiv multe specii endemice și pe cale de dispariție.
- ▶ Potrivit unei analize a Greenpeace și a Universității din Maryland⁸, în ultimii 15 ani România a pierdut ultimul său Peisaj Forestier Intact (IFL)⁹ și aproximativ 361.068 ha de pădure au fost degradate.

4 <http://roifn.ro/site/rezultate-ifn-1/>

5 http://ec.europa.eu/agriculture/forest/index_en.htm

6 <http://www.greenpeace.org/romania/ro/campanii/paduri/publicatii/Tierile-ilegale-de-arbori-din-Romania-2013-2014/>

7 <http://www.greenpeace.org/romania/ro/campanii/paduri/publicatii/taieri-arbori-2012/>

8 <https://drive.google.com/open?id=0B760iLR5L6rAdXFXTnN0zXY0QzQ>

9 <http://www.intactforests.org/world.webmap.html>

**Greenpeace este o organizație internațională independentă, prezentă în peste 55 de țări din întreaga lume, care acționează pentru a schimba atitudini și comportamente, pentru a proteja și conserva mediul înconjurător și pentru a promova pacea.
Tipărit pe hârtie 100 % reciclată**

Greenpeace CEE Romania **Contact** info.romania@greenpeace.org, www.greenpeace.ro **Fotografii** Antje Helms, Tomáš Hulík, Markus Mauthe, Thomas Einberger/Greenpeace **Design** Henning Thomas/Greenpeace

GREENPEACE